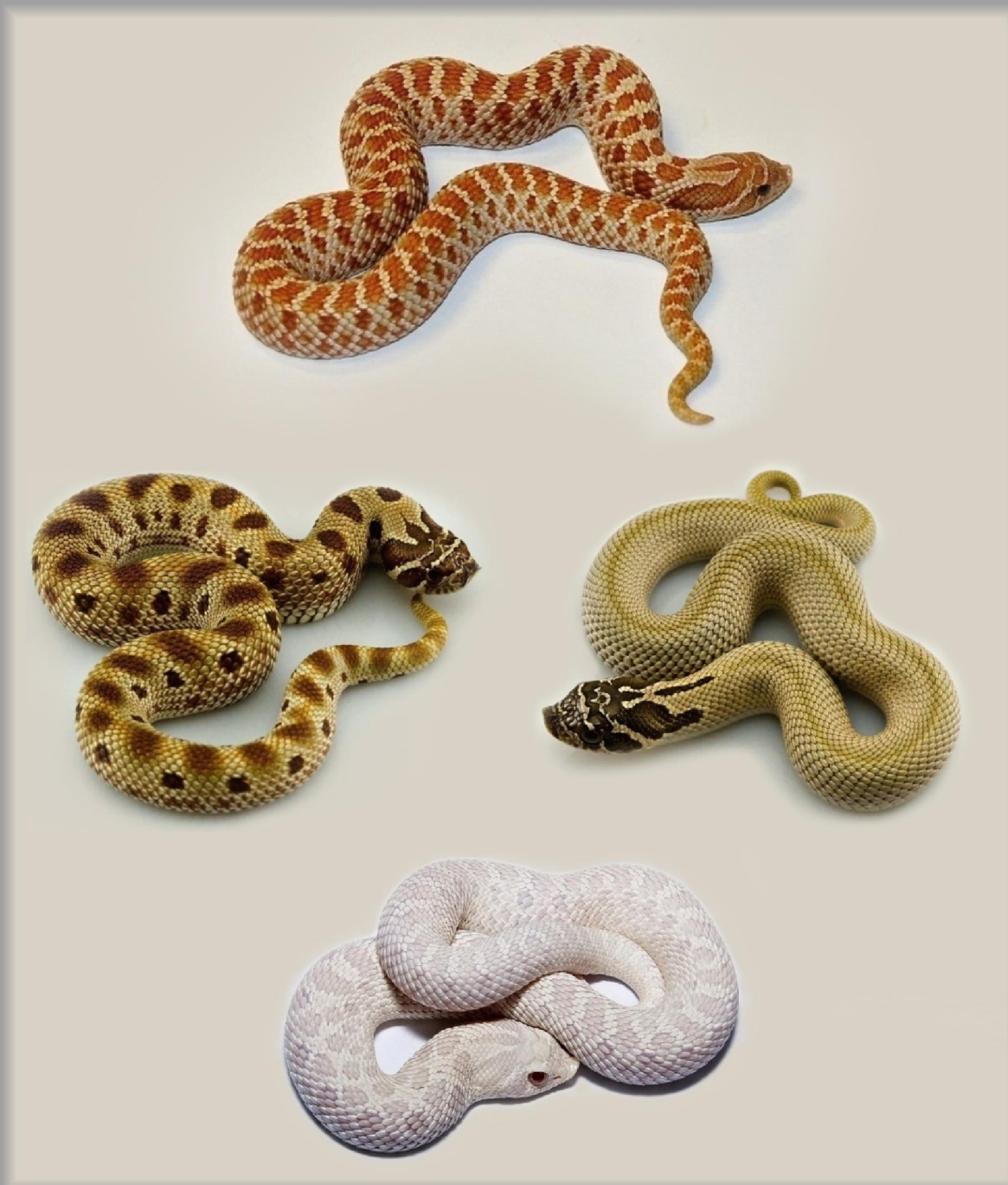

Heterodon nasicus chov a odchov

Heterodon nasicus

Heterodon nosatý

Western Hognose snakes

Chov a odchov

Heterodon nasicus

Obsah:

1. *Co je to za hada?*
2. *Jakou má povahu, je agresivní?*
3. *Jak velké terárium?*
4. *Jaký substrát do terária?*
5. *Co by v teráriu nemělo chybět?*
6. *Jakou teplotu a kolik světla hadi potřebují?*
7. *Jak často a čím ji krmit?*
8. *Zakalení a svlek.*
9. *Kde si heterodona pořídit?*
10. *Zimování.*
11. *Pohlavní rozdíly.*
12. *Rozmnožování.*
13. *Inkubace vajec.*
14. *Rozkrmování.*
15. *Barevné formy.*
16. *Závěr.*

Chov heterodonů je celkem jednoduchý. V tomto ebooku vám chci napsat, jak heterodony chovám já. Samozřejmě s ním někdo nemusí souhlasit, ale mně se tento způsob osvědčil.

1. Co je to za hada?

Heterodon nasicus je užovkovitý had v Americe známý jako *Western Hognose snakes* a u nás jako *Heterodon nosatý* nebo *rypáček*.

Domovinou *Heterodonů* jsou suché rozlehlé písečné pláně Severní Ameriky, od Kanady přes Spojené Státy až do Mexika.

V Severní Americe jsou známi tři zástupci druhu:

Heterodon nasicus (Baird a Girard 1852)

Heterodon platirhinos (Latreille 1801)

Heterodon simus (Linnaeus 1766).

Nejčastěji se v zajetí chová *H. nasicus*, a je to jenom pár let, kdy byl vyšlechtěn v nepřeberných barevných a kresebných mutacích.

Velikost dospělých zvířat se pohybuje od 30 do 100 cm.

Samci jsou menšího vzrůstu, 30 až 60 cm. Samice dorůstají cca od 70 až do 100 cm, výjimečně 120 cm. Tělo je robustní (obzvlášť u samic),

hlava rozšířená a mírně odlišená od těla, nos s charakteristickým nahoru směřujícím zobáčkem. Ocas je krátký. Barevný vzor bývá velmi variabilní, hodně připomíná chřestýše.

Klasický zbarvení heterodoni

Uvádí se, že heterodoni jsou jedovatí, mají zadní „jedové zuby“. O jeho jedovatosti se vedou diskuze. Podle mého názoru je jed zcela neškodný pro člověka, možná se může objevit svědění, popřípadě mírný otok, ale jen u alergických jedinců. Navíc by musel heterodon velice dlouho žvýkat, aby se nějaký jed do rány vpravil. Já osobně si myslím, že jed může pocházet z toxinu ropuch, kterými se heterodoni v přírodě živí. V zajetí jsou převážně krmeni myšmi. Byl jsem heterodonom několikrát pokousán, a přestože je kousnutí od dospělého jedince trochu bolestivé, nikdy jsem neměl žádnou reakci, žádné svědění a ani sebemenší otok. 😊

zadní „jedové zuby“

2. Jakou má povahu, je agresivní?

Heterodoni jsou neagresivní a mírní hadi, velice dobře se s nimi manipuluje. I když výjimka potvrzuje pravidlo, najdou se velmi kousaví jedinci. Neřekl bych, že se zrovna jedná o agresivní jedince, ale kousavost bych přičetl k jejich veliké žravosti, prostě koušou do všeho, co vidí. Když se v přírodě ocitnou v nebezpečí, napodobují kobru, vztyčí se a naznačují výpady, ale se zavřenou tlamou, a vydávají zvuky (syčení), jako když odfoukne pára z papiňáku. Pokud toto zastrašování nezabere, přejdou na jinou strategii a začnou dělat mrtvého. Převrátí se břišní stranou nahoru, doširoka otevřou tlamu s vyplazeným jazykem a z kloaky vypouští zapáchající výměšky. Dokáží v této poloze bez hnutí vydržet velice dlouho. Jakmile nebezpečí pomine, obrátí se a odplazí do bezpečí.

První obrannou strategii dost často používají i v zajetí, ale s hraním na mrtvého jsem se u svých zvířat ještě neseťkal, jen u pár čerstvě vylíhnutých mlád'at. Ale po několika dnech je to přešlo.

Jedna z obranných strategií.

Hladové mládě ucítilo pach myši a tak to dopadlo 😊

3. Jak velké terárium?

Heterodony chovám v Rack systému v nízkých plastových boxech, dospělé samice v boxech o rozměrech 60 x 40 x 18 cm. (Haidrum 30 l.)

<http://ulozne-boxy.heureka.cz/heidrun-quasar-box-ulozny-s-vikem-30l/>

Dají se sehnat v akčních slevách podstatně levněji v Globusu nebo v Penny.

Boxy pro chovné samice

Dospělé samce a odrostlejší mlád'ata chovám v boxech o velikosti 39 x 28 x 14 cm, (Ikea 11 l.)

<http://www.ikea.com/cz/cs/catalog/products/40102978/>

Boxy pro samce (nahore)

Z těchto rozměrů si můžete odvodit i velikost terária, pokud byste chovali více heterodonů společně, doporučuji terárium větších rozměrů 80 x 40 x 40cm (délka x šířka x výška).

Mlád'ata mám v krabičkách o rozměrech 27,5 x 14 x 7,5 cm.

<http://obchod.acheta.cz/ostatni-plastovy-vikem-ciry-275x14x75cm-p-1001014.html>

Boxy pro mlád'ata.

Mlád'ata je lepší chovat v menším prostoru, ve větším boxu často odmítají potravu. V boxech je potřeba mít dostatečné množství otvorů, i v přední straně, aby bylo zajištěno velmi dobré větrání. Jakmile se bude v boxech nebo v teráriu držet vlhkost, je to špatně, mohou trpět dýchacími problémy a k zápalu plic není daleko. Heterodoni mají rádi sucho a pokud by třeba převrhli misku s vodou, doporučuji co nejdříve vyčistit box a dát nový suchý substrát.

Samozřejmě lze chovat dospělé heterodony v nízkém prostorném teráriu, jak v párech (1,1 nebo 1,2-3), tak je možno chovat i více samců společně, ale doporučoval bych bez samice. Z výše uvedených rozměrů boxů si můžete odvodit i velikost terária. Pokud byste chovali více heterodonů společně, doporučuji terárium větších rozměrů 80 x 40 x 40cm (délka x šířka x výška).

Pro mlád'ata je malé terárium nebo box určitě lepší. Krmit samozřejmě samostatně, aby se nezakousli do stejného hlodavce.

4. Jaký substrát do terária (boxu)

U mlád'at do 1 roku mám noviny, u starších používám čisté bezprašné hobliny. Samozřejmě je miska s vodou. V současné době ve svém chovu u všech hadů upřednostňuji substrát **Lignocel®** německého výrobce IRS. Jsou to drobné hoblinky z měkkého dřeva.

Měkké hoblinky **Lignocel®** je ideální substrát pro všechny hady.

Toto balení se nedá v chovatelských obchodech v ČR koupit a nemá nic společného s Lignocelem prodávaným v chovatelských obchodech a na burzách.

Nedávno jsem narazil na internetu na substrát, který je totožný a od stejného výrobce IRS, nazývá se **Chipsi snakes** a údajně jde i koupit v obchodech s chovatelskými potřebami. Cena se pohybuje od 170 Kč na internetu, až do 280 Kč v obchodech za 5-ti kilové balení.

Zde je odkaz: <http://www.chovex.cz/produkt/16073-hoblina-chipsi-snake-5kg/?kategorie=145>

Hobliny JRS Chipsi Snake 5kg.

Substrát je zcela totožný s Lignocelem®

Trochu vyšší vrstva substrátu není na škodu, heterodoni se rádi zahrabávají. Ale pokud dáte zase moc velkou vrstvu, moc je nevidíte 😊

Heterodony a ani substrát není třeba rosit, mají raději sušší prostředí.

Lze samozřejmě použít i jiné substráty, jak již zmíněné noviny, tak i bezprašné holiny, čistý písek, čistý písek smíchaný s čistou rašelinou v poměru 1:1, bukové štěpky, velmi vhodná je i buničina ASAN Pet

<http://www.asan.cz/>

Jen bych chtěl varovat a v žádném případě nedoporučuji substrát nabízený u nás v chovatelských prodejnách pod obchodním názvem „Lignocel“. Jde o kokosové lisované vlákno, které ve vodě nabobtná, sice drží dobře vlhkost, ale to je asi jediná dobrá vlastnost. Při krmení se vlákno nabalí na hlodavce a had ho pozře i se substrátem. Hadovi se kokosové vlákno nabaluje na střeva a omezuje jejich průchodnost, což často končí smrtí hada. Další substrát, který nedoporučuji, je velice jemný písek.

Lisované kokosové vlákno, i když ho v chovatelských prodejnách doporučují, tak se ho ve svých terárii vyvarujte.

Pokud chcete, aby had měl i vlhčí substrát, je možné mít v jenom rohu plastový box s víkem naplněný do poloviny vlhkým rašeliníkem a s dostatečným otvorem, aby had mohl vlézt do boxu. Box by neměl být moc velký, je tak, aby se tam had celý vlezl.

Takto může vypadat chovný box s celoroční krabičkou s vlhkým substrátem.

Tento box můžete mít v teráriu nebo v chovném boxu celoročně.

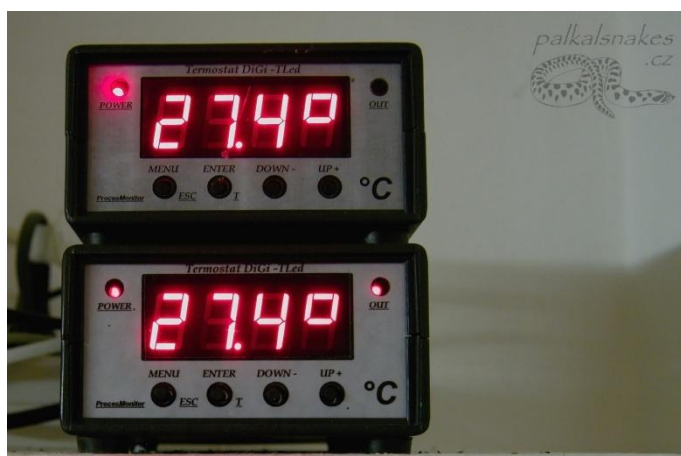
Já box s vlhkým rašeliníkem používám u chovných samic, ale jen před snůškou. Box pro snůšku by měl být trochu větší než ten celoroční.

Box s vlhkým rašelínkem pro kladení vajec.

6. Jakou teplotu a kolik světla hadi potřebují?

Teplotu mám nastavenou jen o 1 - 2 °C vyšší než u užovek červených. V racku používám topné fólie, nebo topné kabely, které mám umístěné na zadní stěně regálu. V zadní části boxu je vyšší teplota a v přední je nižší, had si pak může vybírat teplotu podle své potřeby. Čidlo regulátoru mám umístěné v 1/3 blíže k topné folii. K řízení teploty používám regulátory teploty od kamaráda Daniela Chochuli, s kterými jsem velice spokojen a neměl jsem s nimi ještě žádný problém. Zde je odkaz na regulátory, které používám: <http://morel.snadno.eu/Termostaty-a-regulacia.html>

Jedno termostat používám na inkubátor.

Čtyř termostat používám u rack systému.

Denní teplotu mám 29°C (14 hod. od 7:00 do 21:00) s nočním poklesem na 25°C (10 hod.) Jelikož heterodoni jsou denní hadi, svítím jim 16 hod. denně

od 6:00 do 22:00. K osvětlení používám LED pásky spínané časovými hodinami. Mlád'atům svítím a topím i přes zimní období, abych omezil nežravost, která je u nich na podzim přirozená.

7. Jak často a čím krmit?

Heterodoni v přírodě žerou menší obojživelníky a drobné plazy, popřípadě menší hlodavce. Hlavním jídelníčkem jsou menší druhy žab, především ropuchy, které žerou zaživa, aniž by je předem uškrtily. V našich chovech je krmíme výlučně hlodavci a to myšmi a mastomyšmi. Potkany bych vůbec nedoporučoval, jen s výjimkou jedinců, kteří často odmítají potravu a potřebujete je dostat do kondice. Heterodoni by při překrmování mohli rychle ztučnět a začnou jim odcházet ledviny a játra. Což velice často končí úhynem.

Heterodoni mají rychlejší metabolismus než jiní hadi, proto krmím častěji. Co čtyři dny, ale menším soustem, raději dvakrát častěji menším, než jednou týdně velkým. Heterodoni tak rostou rychleji, ale nemají tendenci k překrmování a následnému ztučnění.

Takže mlád'ata krmím co 4 dny až do dospělosti, pak přecházím na krmení v týdenních intervalech. Mlád'ata dostávají živé nebo mrtvé holátka myší, pokud je už myška větší (velikost medvídek a víc), předkládám ji mrtvou (čerstvě zabitou, nebo rozmraženou). Jelikož Heterodoni nedokážou kořist udusit v závitech těla, hrozí nebezpečí, že myš může hada pokousat.

Pokud kořist klade odpor, tak se ji heterodon snaží přitlačit k podložce nebo provede několik, a někdy i dvě desítky, rychlých otoček kolem vlastní osy (jako krokodýl) s cílem kořist paralyzovat. Určitě tedy doporučuji předkládat myš mrtvou nebo alespoň dostatečně omráčenou.

8. Zakalení a svlek

Vrchní vrstva pokožky se v průběhu života hada obnovuje. Lymfatický systém vyloučí pod starou a opotřebovanou vrchní vrstvu tekutinu, která oddělí starou vrstvu od nové. To způsobí, že se had zakalí, má nevýraznou tmavší matnou barvu a mléčné oči.

Zakalení, oko má mléčnou barvu.

Po odkalení vypadá, jako by se už svléknul, ale svlékání nastane za dva až tři dny. Celý proces od zakalení do samotného svlékání trvá přibližně 7- 10 dní, vše ale záleží na teplotě. Při nižší teplotě se doba prodlužuje a vyšší teplota dobu naopak zkracuje.

Svlékání heterodonů není tak časté jako u užovek červených. Mlád'ata se svlékají cca jednou za 2-3 měsíce, podle toho, jak rychle rostou. Doslělí 3 x až 4 x do roka. Zajímavé je, že mládě se prvně svlékne jen pár hodin po opuštění vejce. Jak jsem už výše zmínil, není třeba zvyšovat vlhkost, nikdy jsem neměl u heterodonů problém se svlekem.

9. Kde si heterodona pořídit?

Heterodona, tak jako každé jiné zvíře, vám doporučuji koupit si přímo od chovatele. Jen od něj dostanete cenné rady, zdravé a kvalitní zvíře, budete o svém zvířeti vědět co nejvíce. Kdy se narodil, jakého je pohlaví, co a jak často žere, jakého je zbarvení a kresby a kterými skrytými geny disponuje (na jaké barevné mutace je Heterozygot).

Můžete se s chovatelem domluvit na osobním odběru u něj doma, což velmi doporučuji. Můžete si prohlédnout jeho chov, každý dobrý chovatel vám rád svůj chov ukáže. Nebo si můžete hada po domluvě vyzvednout na chovatelských burzách, kde chovatelé nabízejí své odchovy.

Je dobré zjistit si o chovateli reference, protože mnoho prodejců na burzách neprodává své odchovy, ale jsou to překupníci. Těch byste se měli vyvarovat, i když budou mít nižší cenu. Jen u dobrého chovatele máte jistotu, že za své peníze dostanete kvalitní a zdravé zvíře a že nadále bude s vámi komunikovat a řešit problémy, které mohou samozřejmě při chovu nastat.

Můžete dát i na doporučení svých známých, kteří si už heterodona pořídili a mají s chovatelem dobrou zkušenost. Pak není problém si hada přímo od takového chovatele vybrat i na burze.

Všímejte si také, jaké informace o hadovi dostanete (stáří hada, jestli žere sám a zda živé nebo mrtvé hlodavce a jaké velikosti, jestli je potravu třeba pachovat). Pokud ještě nemáte zkušenosti s chovem heterodonů, tak si raději vyberte jedince, který žere nepachovaná holátka. (Já nabízím jen ty heterodony, kteří sami žerou živá a mrtvá nepachovaná holátka). Určení pohlaví, určení barevné formy a kdy byl naposledy krmen, na tyto věci se vždy chovatele zeptejte.

10. Zimování

Zimovat či nezimovat naše heterodony ?

Položme si otázku. Chceme heterodony rozmnožovat či nikoli?

Pokud máme heterodona jako mazlíčka a neplánujeme odchovy, není třeba dospělého heterodona zimovat, ale stačí cca na dva měsíce pouze vypnout světla a topení a nechat hady trochu odpočinout. Stejně většina dospělých zvířat začátkem zimy začne odmítat potravu a vydrží hladovět i tři a více měsíců. Mlád'ata nezimují vůbec, až druhým rokem začínám zimovat samce i samice. Pokud má samice méně než 200 g, nezimují ji a snažím se, aby přes zimu navýšila svou váhu.

Pokud heterodony chcete rozmnožovat, zimování doporučuji, je to pro ně přirozené, had si odpočine a je to hlavně období klidu, při kterém se organismus připravuje na jarní páření. A taky si trochu odpočine i chovatel 😊

Poprvé jsem zimoval heterodony ve sklepě, kde sice teploty šly až k 10 °C, další rok jsem zkoušel zimovat v nevytápěné místnosti při teplotě mezi 15-18 °C. V loňském roce (2014-15) jsem heterodonům na dva měsíce jenom vypnul světla a topení a nechal jsem je v chovných boxech. Teplota se v tomto období pohybovala mezi 18 - 23 °C. Zásadní rozdíl v páření a snůškách jsem nepozoroval, i když jsem se díval zpětně do svých záznamů. V letošním roce (2015-2016) jsem zimoval opět v nevytápěné místnosti. Takže stále testuji. 😊

Zde je návod, jak jsem letos zimoval:

Jak připravit hada na zimování.

- *Začátkem listopadu nakrmím chovná zvířata naposledy.*

- Ještě dva týdny po nakrmení topím a svítím normálně a pak vypínám světla a topný zdroj.
- Do té doby had spolehlivě stráví zbytky potravy a vyprázdní se. Je to velice důležité, aby v trávicím traktu nezbyly zbytky nestrávené potravy, snížením teploty se velice zpomalí metabolismus hada a zbytky potravy by mohly začít tlít v trávicím traktu, což může mít za následek i uhynutí chovného jedince.
- Po třech týdnech přeložím heterodony do boxů, které mám připravené na zimování.
- Do boxu jako substrát dávám cca 5 cm vrstvu bezprašných hoblin a větší misku s trochou vody, kterou za celou dobu zimování cca 2-3x vyměním za čerstvou při některé z běžných kontrol. Kontrolu provádím 1x za 14 dní. Voda se při nízkých teplotách odpařuje minimálně. Proto jí nemusíme dávat do misky hodně, stačí dvoucentimetrová výška hladiny. Hadi v době zimování pijí málo.
- Podle velikosti boxu dávám 2 až 5 hadů stejného pohlaví společně do jednoho boxu. Používám boxy o velikosti (60 x 40 x 18cm) <http://ulozne-boxy.heureka.cz/heidrun-quasar-box-ulozny-s-vikem-30l/> (3 samice nebo 5 samců) a (39 x 28 x 14cm) IKEA <http://www.ikea.com/cz/cs/catalog/products/40102978/> (pro jednu samici nebo dva samce)
- Následující den přenesu boxy do nevytápěné místnosti a naskládám boxy na sebe a přehodím přes ně netkanou textilii nebo staré prostěradlo, aby měli hadi klid a nebyli rušeni denním světlem nebo častým svícením v místnosti.
- Teplota v pokoji se pohybuje v zimních měsících mezi 13-18°C.
- Pro případ většího poklesu teploty stačí pootočit ventilem u radiátoru.
- Jak už jsem uvedl výše, provádím kontrolu zvířat 1x za 14 dní, pokud se mi na zvířeti něco nezdá nebo vypadá nemocně, tak zimování tohoto jedince ihned ukončím.
- Doba zimování by měla trvat při teplotě při výše uvedené teplotě 1 - 3 měsíce. Já heterodony zimuji dva měsíce.

- Po této době přenesu boxy do chovné místnosti. Nechám je ještě jeden den v zimovacích boxech, aby se pozvolna vytemperovala teplota.
- Druhý den předělám hady zpět do nevytopených terárií a boxů.
- Tři dny nato začnu svítit a topit.
- Další týden začnu opatrně s krmením, každý had dostane jednu menší myš.
- Pokud je vše v pořádku, další týden najedu na běžné krmení podle velikostí chovných samic 1 myš co pět dní.
- Samci dostávají jednu skákavku co jeden až dva týdny.

Zimovací boxy, používám je i na chov samic.

Zimovací boxy zakryté netkanou textilií.

11. Pohlavní rozdíly

Určení pohlavních rozdílů u heterodona, je oproti jiným užovkovitým

hadům celkem jednoduché a lze ho posoudit podle délka ocasu. Samičky mají ocas kratší, u kloaky širší a postupně se zužující. Samci mají ocas podstatně delší, u kloaky ne tak široký jako samice, ocas se zužuje až po cca 2-3 cm (uložení hemipenisů). Dospělé samičky jsou mnohem větší než samci. U některých mlád'at může být velikost ocasu u samic i samců skoro stejná a bývá někdy problém se správným určením. Pak je lepší určit pohlaví vymačkáváním hemipenisů. Toto by měl provádět zkušený chovatel, protože to není až tak jednoduché, jako u ostatních užovkovitých hadů. Dospělé hady je možno i sondovat, ale je to zbytečné, určení podle délky ocasu je stoprocentní.

pohlavní rozdíly

12. Rozmnožování

Nastává období, na které se každý chovatel nejvíce těší 😊
Po zimování jsou naši chovanci připraveni na jarní páření. Samice po zimování začnu intenzivněji krmit, aby se jim začaly vytvářet folikuly (budoucí vajíčka). Přibližně jeden měsíc po prvním krmení začínám zkoušet dávat samce k samicím. Pokud se samice svlékne, tak i dříve. Svlek samice dokáže samce nastartovat a většinou po připuštění samce (dávám samce do boxu k samicí) během pár hodin dochází ke spojení, které trvá až několik hodin. Po třech dnech zkouším dát k samicí samce znovu, ale málokdy se páří podruhé. Jednoho samce můžete použít i na více samic. Zahraniční chovatelé uvádějí minimální hmotnost samice, která by měla dosahovat v době páření 250 - 300 g, a minimální délku 60 cm. Samci dospívají podstatně dříve než samice.

Dokážou se pářit už ve stáří 9 měsíců, s délkou 30 cm a váhou pouhých 60 g.

Ze své vlastní zkušenosti mohu říci, pokud má samice necelé dva roky (18 měsíců a víc) a váhu nad 200 g, tak bych se nebál samici nechat pářit. Moje samice v této váze při páření měly vesměs 100% oplodněnou snůšku, čítající 12 a více vajec. A samec úspěšně pářil o váze 50 g.

Páření Anaconda x Toffee Belly.

Páření dominantních forem Mocha.

Recesivní forma Albino het Axanthic x Axanthic.

Co-dominantní forma Anaconda x recesivní Albino.

Snow (Albino + Axanthic) x Anaconda het Albino.

Páření Anaconda het Albino x Anaconda het Albino.

Napárené samice jsou velice žravé, vývoj vajec trvá přibližně 3 - 8 týdnů po páření. Březost lze vyzorovat zvětšením druhé poloviny těla. Dle mých záznamů byla doba od páření k vykladení vajec 35 - 40 dní u 70% samic. Dále se uvádí, že snůšku lze očekávat po 5-14 dnech po svleku samice. Z mých údajů z 90% dochází k snůšce 6.-8. den po svleku. Den před snůškou je znatelně slyšet, jak samice intenzivně ryje rypáčkem do dna boxu (hledá nejvhodnější místo pro vykladení vajec).

Samice cca týden před zákalem přestává přijímat potravu, ale není to pravidlem, některé samice žerou dokonce i po svleku.

Po svleku připravím samicím kladiště, do boxu dám menší box naplněný vlhkým rašeliníkem a uzavřu víkem, ve kterém mám dostatečně veliký otvor pro vstup.

Vejce jsou nelepivá, takže se nesetkáme se slepencem v hroznu jako u užovky červené. Mohou být různých tvarů od kulatých, vejčitých, oválných, někdy i nepravidelných tvarů. I velikost v jedné snůšce nemusí být stejná, někdy i dost rozdílná. Oploďnost vajec, zvláště u barevných forem, je menší, než jsme zvyklí u užovek červených.

100% oplodněná snůška

Toffee Belly v průběhu snůšky.

Snůška s velkým procentem neoploďných vajec.

Anaconda se zadržnými vejci, která vkladla až po 10 dnech.

13. Inkubace vajec

Vejsce přeneseme do připraveného boxu naplněného inkubačním substrátem. Lze použít vermikulit, perlit nebo směs perlitu a vermikulitu 1:1. Inkubační plastovou krabičku naplním z 1/3 substrátem, zaliji vodou tak, aby byl substrát více provlhčen, lehce přiložím víko a dám plastovou krabičku se substrátem do mikrovlnky, kterou nastavím na 1-2 min, aby se substrát sterilizoval. Sejmu víko a nechám vychladnout na teplotu 24 - 27°C. Tím se odpaří nadbytečná voda.

Po vychlazení naskládám do substrátu oplodněná vejce a krabičku dobře uzavřu víkem. Poslední dobou inkubuji vejce na plastové mřížce (mřížka na malířský váleček), která je položena na substrátu, a vejce nejsou v přímém kontaktu s vlhkým substrátem, ale jenom ve vzdušné vlhkosti. Je vhodné udělat do boku boxu 2 - 4 menší dírky o průměru cca 1 - 2 mm, aby se neztrácela vlhkost a bylo tam větrání. Pokud dírky neuděláte, stačí jednou za týden při kontrole vajec jednoduše víko na malou chvíli otevřít, aby se vyměnil vzduch.

Ideální je vložit doprostřed inkubační krabičky malou misku s vodou, aby tam byla stálá vlhkost. Vložím do inkubátoru, kde mám nastavenou teplotu 27°C.

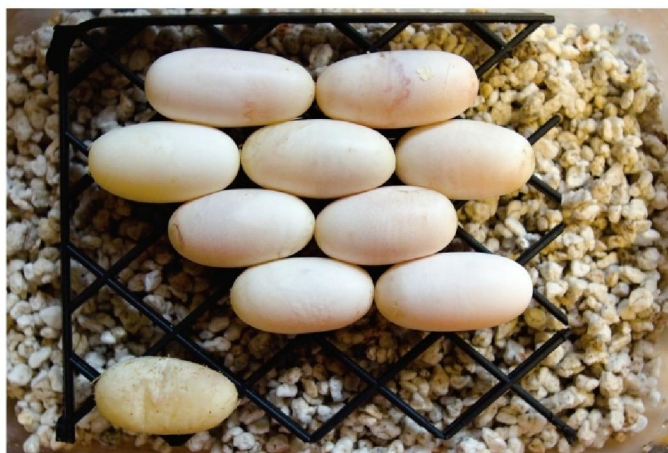
Malá miska s vodou udržuje vysokou vzdušnou vlhkost.

Reálna teplota se mi pohybuje kolem 26,8°C do 27,3°C. Při této teplotě inkubuji i užovky červené a korálovky. Používám tedy společný inkubátor. Vejce pravidelně kontroluji, odstraňuji špatná vejce, popřípadě kontroluji vlhkost. Vysoká vlhkost může zapříčinit plesnivění vajec, doporučuji vejce čistým papírovým ubrouskem otřít od začínající plísně a dát do nové krabičky se sušším substrátem. Nízká vlhkost zapříčiňuje propadávání vajec, stačí do substrátu přidat trochu vody (injekční stříkačkou) nebo doplnit misku vodou (neplatí před koncem inkubace, kdy je to normální jev).

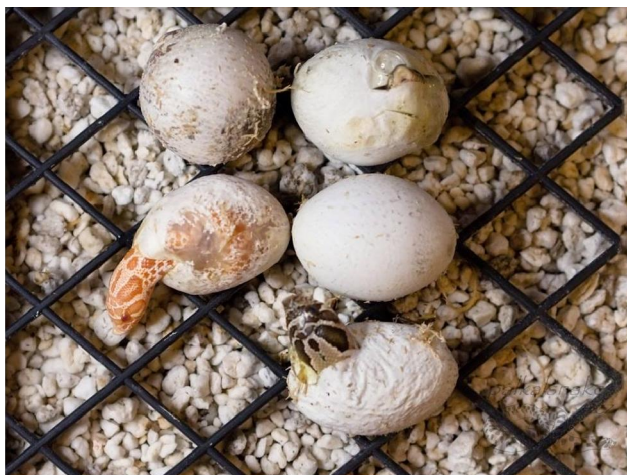

Společný inkubátor pro užovky i heterodony.

Oplozená vejce na vermikulitu, perlitu a plastové mřížce.

Inkubace vajec trvá 55 - 60 dní při teplotě 27°C. Po prořezání vejce v něm vydrží mlád'ata ještě minimálně dva dny, než vejce opustí. Po opuštění vejce mlád'ata dávám do společného boxu. Čerstvě narození heterodoni se prvně svlékají jen několik hodin po opuštění vejce. Týden po vylíhnutí posledního mláděte začnu s prvním krmením, ale před tím umístím každého zvlášť do boxu.

14. Rozkrmování mlád'at.

Po strávení žloutkového v'áčku, to je asi týden až 10 dní po vylíhnutí, začínám s prvním krmením. Jako první předkládám živé holátko, pokud heterodon hole do rána nesežere, tak holeti nastřihnu hlavičku. Když nesežere ani nastřižené, tak hole vyhodím a zkouším za 4 dny znovu. Většina mlád'at se chytí do třetího krmení. U ostatních, které odmítají potravu, začínám holata pachovat. K pachování se používá tuňák ve vlastní šť'ávě, sardinky ve vlastní šť'ávě, nálev z vídeňských párků, čerstvá makrela, losos, kuře, ropucha, vařené vejce.

Další způsob, o kterém jsem se nedávno dozvěděl a který by měl fungovat, je, že necháme mládě cca 4-5 dní bez vody a pak se mu předloží živé nebo rozmražené hole namočené ve vodě. Žíznivé mládě by to mělo donutit pozřít navlhčené holátko. Tento způsob rozkrmování jsem zatím ještě nevyzkoušel, ale letošní sezónu budu tento způsob

rozkrmování zkoušet. ☺

To, co mám vyzkoušené, je tuňák a sardinky ve vlastní šťávě, ale nejlepší výsledky jsem měl s ropuchou a lososem. Zakoupil jsem si pro tento účel ropuchu obrovskou (*Bufo marinus*). Výborné výsledky mám s čerstvým lososem. Jednou až dvakrát do roka koupím chlazeného čerstvého lososa. Menší část nakrájím na malinké kostičky, každou kostku zabalím do potravinářské fólie a dám společně po 5- 10 kusech do menšího zipového sáčku. Výhodou zabalení do potravinářské fólie je, že k sobě malé kousky nepřimrznou a nevysušují se, což přispěje k pohodlí při častém vytahování z mrazáku. Pak stačí vytáhnout jeden kousek, nechat ho rozmrznout a lososem potřít holátko. Ale i nežeroucím mlád'atům vždy při každém krmení předložím živé nepachované hole a zkuším, zda se „nechytí“. Asi po 2-3 hodinách, těm, které si holátko nevzali, holátka napachuji. Když nepomůže ani pachování, tak cca 1 měsíc po vylíhnutí začnu s násilným krmením. Za 4 dny zkuším opět živé, pak napachované a pokud nevezme, nakrmím opět násilně. To se opakuje, dokud se mládě nerozkrmí. Asi 80% mlád'at začne žrát bez problémů, zbytek se chytne na pachovaných holetech. Jen asi 3 - 5 % je zapotřebí nakrmit několikrát násilně.

Pozor na překrmování mlád'at. Já raději krmím častěji a menším holátkem než velkým jednou týdně. Heterodoni rostou rychleji při častějších a menších soustech, nejsou tolik tuční a netrpí jejich ledviny a játra.

15. Barevné formy.

I u heterodonů je mnoho barevných forem i kreseb. I klasické zbarvení má mnoho různých odstínů od žluté, zelené, červené, popřípadě kreseb Jaguar, Twin Spot, Leopard, atd. Tyto kresby mohou být kombinované s jakoukoli barevnou formou.

Jaguar originál linie

Albino Twin Spot

Většina barevných forem u heterodonů je recesivních.

Recesivní formy - (Albino, Lavender, Toffee Belly, Axanthic, Dutch Hypo, Caramel, Evans Hypo, Pink Pastel atd.)

Albino

Toffee Belly

Extrem Red Albino

Axanthic

Kombinací více recesivních forem vznikají překrásné barevné formy (Toxic, Toffeeglow, Snow, Hybino, Coral, Frost, Ultra Amel atd.)

Snow (kombinace dvou recesivních genu Albino + Axanthic)

Co-dominantní formy - (Anaconda)

Co-dominantní forma Anaconda

Albino Anaconda (Albinoconda) kombinace recesivní formy Albino a Co- dominantní formy Anaconda

Tyto formy nám po spáříme (Anaconda x Anaconda) vytvoří tzv. Super formu (Super Anaconda nebo zkráceně Superconda).

Super forma Co-dominantní formy Anacondy. Super Anaconda (Superconda)

Druhá Co dominantní forma je (Green Hypo), o této formě ale bohužel skoro nic nevím ☹ Spářením dvou jedinců této formy vytvoříme Super formu (Water Melon).

U heterodonů je co-dominantní forma vázána ke klasické formě, která je dominantní, to znamená, že je co-dominantní k dominantní formě. Co-dominantní a ani dominantní forma nám nikdy nevytvoří heterozygoty.

Dominantní formy - (Spider, Mocha, Shadow, Lemon Hypo)

Když budeme pářit dvě stejné dominantní formy, například: (Mocha x Mocha), budou mlád'ata ze 3/4 ve zbarvení Mocha a 1/4 bude zbarvena klasicky. Z těch 3/4 mlád'at ve zbarvení Mocha bude ale 1/4 Homozygotní (kdy obě alely jsou Mocha). Používá se označení Mocha (2C). Můžeme nazvat taky (Super Mocha nebo Homo Mocha).

Zbývající 2/4 budou Heterozygotní (kdy jedna alela je Mocha a druhá alela je klasická). Pro ně používáme název Mocha, můžeme též označit jako (Het Mocha). Mocha a Mocha (2C) jsou fenotypově stejné, takže není možné u mlád'at zjistit, která jsou která. To lze ověřit až při páření těchto mlád'at, například s klasickou formou.

Mocha (Het Mocha)

Budeme-li pářit Mocha (2C) x klasika, budou všechna mlád'ata Mocha (Het Mocha)

Další příklad:

Budeme-li pářit Mocha (Het Mocha) x klasika bude polovina mlád'at Mocha (Het Mocha) a druhá polovina budou klasicky zbarvená mlád'ata.

Více o barevných formách se dozvíte na těchto zahraničních stránkách: <http://www.worldofhognose.com/morphs/>

*Zde odkaz na dvě genetické kalkulačky, které používám pro heterodony. <http://www.worldofhognose.com/wizard/>
<http://www.reptilecalculator.com/western-hognose-morph-calculator/>*

16. Závěr

O heterodonech toho zatím mnoho napsáno nebylo. I proto jsem se chtěl v tomto ebooku s vámi podělit o své zkušenosti.

Prvního heterodona jsem si pořídil v roce 2011 od mého přítele Václava Chadimi. <http://www.snakes.nafoceno.cz/>

Hned jsem jejich kouzlu propadl, v následujícím roce jsem si z Německa dovezl samečka Anaconda 66% het Toffee Belly, v dnešní době za neuvěřitelných 1.700 Euro, od předních německých chovatelů Riama a Stefana <http://reptiles-breeding-enterprise.com/>

Moje první Anaconda od Riama a Stefana.

V současné době patří heterodoni mezi mé nejoblíbenější hady. ☺

Věřím, že vám těchto pár rad pomůže při chovu a výběru tohoto krásného a velice zajímavého hada. A budu rád za Vaši jakoukoliv zpětnou vazbu.

Přeji všem mnoho úspěchů a radosti při chovu vašich heterodonů. ☺

text: Luboš Pálka foto: Luboš Pálka a Hana Obšivačová e-mail: palkal@seznam.cz

www.palkalsnakes.cz

